

בית הדין העליון
The High Legal Tribunal

עתירה 7/25 הפועל "שלמה" תל אביב נ' איגוד הכדורסל

הפועל "שלמה" תל אביב

- העותרת

ע"י עו"ד עמרי אפלבוים ויוסף גייר

- נ ג ד -

איגוד הכדורסל בישראל

- המשיב

ע"י עו"ד איתמר ליפנר, תובע משמעותי

החלטה בבקשת חנינה

הבקשה ונסיבותיה

1. ביום 7.7.2024 ניתן פסק דין משמעותי בידי בית הדין המשמעותי שבו נגזר להפועל "שלמה" תל אביב ["הקבוצה" או "המבקשת"] עונש של בסך 20,000 ₪, הפחתת נקודות ליגה וסגירת היציג המערבי של אולם הבית של הקבוצה (היכל "שלמה") בששה משחקי בית שיתנהלו בעונת המשחקים 2024-2025. נפסק שבגדר ששת משחקי הבית יכללו שני משחקי בית נגד "מכבי תל אביב" וארבעת משחקי הבית הראשונים בעונת המשחקים.
2. פסק הדין המשמעותי אושר בפסק דין של בית הדין העליון מיום 8.8.2024 (ערעור 13/24 הפועל ת"א נ' תובע איגוד הכדורסל). ביום 29.8.2024 דחה נשיא בית הדין העליון בקשה לקיים דיון נוסף בפסק הדין (עתירה 17/24). ביום 31.10.2024 נדחתה עתירה שהוגשה בידי הקבוצה להמרת סגירת היציג המערבי בסגירת היציג המזרחי (עתירה 25/24 הפועל תל אביב נ' איגוד הכדורסל). ביום 24.11.2024 נדחתה בקשת חנינה אשר התמקדה בעונש סגירת היציג המערבי במשחקה הביתיים של הקבוצה.
3. עתה פנתה הקבוצה בבקשה נוספת לחנינה מידי נשיאות בית הדין העליון שפועלת כוועדת חנינות. פנייה זו מתמקדת ברכיב העונש של הפחתת נקודה בפועל ממאזנה של הקבוצה.

נימוקי הבקשה

4. בהיבט דיוני הבקשה סומכת יתדותיה בהוראת סעיף 3(ה) של נספח החנינות של תקנון בית הדין העליון ["הנספח" "התקנון"]. הוראה זו מאפשרת בחלוף 3 חודשים מיום דחייתה של בקשת חנינה להגיש בקשה נוספת. הדבר משמיע, לסברת המבקשת, שהתקנון רואה בממד הזמן רכיב חשוב לשם הגשת בקשת חנינה. עוד נסמכת המבקשת על כך שהיא נשאה בכל רכיבי העונש במלואם וכך נותר רכיב הפחתת הנקודה כרכיב עונש יחיד שכלפיו מוסבת בקשת החנינה.
5. בהיבט מהותי המבקשת מציינת שהיא אינה מציגה "טענות ערעוריות" שכן במישור זה חלה סופיות. טעמי הבקשה הם ממין הטעמים שעשויים להישקל משום שהם משקפים השלכות שהזמן גרמן ושינויי נסיבות שלא שימשו את הערכאות הדיוניות בעת שנגזר העונש.

6. אלה עיקרי ההנמקה המהותית:

- א. משמעות ספורטיבית – הפחתת נקודה עשויה להציב את המבקשת בסיום עונת המשחקים הרגילה במקום שני. כתוצאה מכך הקבוצה תאבד את "יתרון הביתיות" במשחקי הגמר סל. הייתרון הזה יוקנה לקבוצה אחרת. בית הדין בוודאי לא כיוון להכרעה בלתי ספורטיבית כזאת.
- ב. משמעות כלכלית – לאובדן יתרון הביתיות משמעות כלכלית אדירה בשל כך שהקבוצה תזכה באירוח משחקי בית שמספרם מוקטן. הדבר מוליך לאובדן הכנסות בסדרי גודל של מיליוני שקלים. גם זו לא הייתה כוונת הערכאות המשמעותיות.
- ג. הפחתת נקודה בפועל כענישה בררנית - הפחתת נקודה ממאזן הקבוצה הוא רכיב עונש יוצא דופן בחומרתו. אין לו תקדים בהקשר של מעשי הפרה שהתבטאו בשימוש ב"אמצעים פירוטכניים". על כן הנשיאות מתבקשת "ליישר קו" עם הענישה המקובלת ולתקן את ההחמרה היתרה כלפי המבקשת.
- ד. תקנת השבים – הקבוצה במובן הכולל של הביטוי ואוהדיה בפרט היטיבו דרכם משך התקופה שנקפה מאז שגזר העונש. שוב לא התרחשו מעשי הפרה שקשורים באמצעים פירוטכניים, אפילו במשחקי ה"דריב" שהיו מועדים לפורענות הזאת.

תגובת התובע

7. תובע האיגוד מתנגד לבקשת העותרת. הוא גורס שאין לבקשה עיגון תקנוני. שכן התקנון מאפשר להגיש בקשת חנינה לאחר נשיאה בחלק מסוים של העונש. המבקשת לא נשאה בחלק מרכיב העונש של הפחתת נקודה. מכאן נראה שבקשת חנינה ניתנת להגשה בעניין של עונש מתמשך בלבד.
8. יש לדחות את טענות המבקשת בעניין ההשלכות הספורטיביות והכלכליות של העונש. זו דרכו של עונש שיש לו השפעה והשלכות ממין זה. כלום בשל כך אין לגזור עונש?
9. אין בסיס לטענה בדבר ענישה בררנית. הערכאות הדיוניות ובמיוחד בית הדין המשמעותי היו ערות לחומרה היחסית של הפחתת נקודה ונדירותה היחסית. אולם העונש הוטל בשל עצימותה היחסית של ההפרה ונדירותה של תופעה בעוצמה כזאת שנכרכה בפגיעה פיזית ובסיכון חיי אדם.
10. ייתכן שהקבוצה ואוהדיה היטיבו במשהו את דרכם. העונש הוא מן הסתם גורם משמעותי בהקשר להטבת הדרך. ביטולו עלול לגרום לתופעה לחזור ולהישנות

דיון והכרעה

11. סעיף 2(ה) של הנספח מניח בידי הקבוצה אפשרות דיונית להגיש בקשת חנינה לאחר שנשאה ב"מחצית העונש": "קבוצה אשר הוענשה על ידי בית הדין המשמעותי או בית הדין העליון באחד או יותר מהעונשים המפורטים בתקנון המשמעות, תידון בקשתה לחנינה אך ורק לאחר ריצוי מחצית העונש אשר נקבעה על ידי בית הדין המשמעותי או בית הדין העליון". אכן עונש של הפחתת נקודה אינו ניתן ל"חצייה". אולם מעבר לכך שאפשר להסתכל על רכיבי העונש השונים כיחידה שניתנת לחלוקה לשניים, ראוי לפרש את ההוראה באורח תכליתי. התקנון מעניק אפשרויות חנינה מקיפות. אין הגיון בכך שרכיבי עונש מסוימים אינם בתחום הסמכות לחנינה. מכאן שדרישת המחצית מתייחסת רק לענישה נמשכת שאפשר לחלקה לחצאים.

12. הנספח כולל עקרונות מנחים להפעלת סמכות החנינה. הראשון שבהם: **"העיקרון הבסיסי לפעולתה של ועדת החנינות הוא כי ועדת החנינות אינה מהווה ערכאה נוספת לערעורים מעל לבית הדין העליון של איגוד הכדורסל"** [סעיף 4 (א) של הנספח].
13. המבקשת כמו ממללת את העיקרון הבסיסי בפיה אך בה בעת הנמקותיה (הטיעון הספורטיבי, הטיעון הכלכלי, הענישה הבררנית היחסית) הן טענות ערעוריות חד-חד ערכיות.
14. לפי שהליכי חנינה לא נועדו לבחינה חוזרת של נאותות גזר הדין כשהוא לעצמו או בהשוואה לגזרי דין אחרים אין לנו צורך לשוב ולבחון את תקפות העונש ואת התכליות שהוא משרת.
15. ההנמקה היחידה שנחזית כאילו היא תוצאה של חלוף הזמן ואינה קשורה לעת שבה התגבש גזר הדין היא "הטבת הדרך". זו נעוצה בעובדה שהאזהדים נמנעים מאז הענישה משימוש ב"פירוטכניקה"¹. נניח שכך הדבר. התובע מוצדק בהערתו שזו בדיוק תכלית ההרתעה של העונש. ביטול העונש המרתיע עלול להחזיר את ההתנהגות המופקרת של האזהדים למקומה מתוך הנחה שיבוא יום ובנימוקים שונים ומשונים תינתן חנינה ששמה לאל את העונש. דבר זה יימנע אם העונש יוותר על כנו.
16. **הבקשה למתן חנינה נדחית**

ניתנה היום כ"ו ניסן, תשפ"ה (24 אפריל, 2025) ותומצא לצדדים בדוא"ל

עו"ד גדעון פרייטג
חבר נשיאות בית הדין

השופט, פרופ' (בדימוס) עודד מודריק
נשיא בית הדין

¹ "פירוטכניקה" – ביטוי "מכובס" לשימוש באמצעים נפוצים ומבעירים מסוכנים לאדם.